

Velfærdsdelikatesser - nyt brand for små økologer

af Pernille Plantener

Sammen med Dyrenes Beskyttelse har en gruppe økologiske husdyrproducenter fra mindre bedrifter valgt at tage skridtet fuldt ud, når det angår dyrevelfærd. Med konceptet Velfærdsdelikatesser har en ny gren på økologiens produkttræ set dagens lys.

Baggrunden er en bekymring for økologiens fortsatte troværdighed på dyrevelfærdsområdet og et ønske om at undersøge, om vi kan finde realistiske alternativer til den gængse mainstream-økologi. Opgavens bruttoliste lyder på:

- Finde et alternativ til aflivning af nyfødte jersey-tyrekalve
- Sikre en bæredygtig produktion af økologiske slagtesvin – på græs
- Finde alternativer til kastration, trynering og halekupering
- Udvikle en æglæggerrace, hvor hanekyllingerne kan anvendes som slagtedyr (i dag er de et spildprodukt, der aflives)
- Holde produktionsdyrene i flokke, de kan overskue, så aggressioner undgås
- Udvikle husdyrholdet, så det indgår i samspil med resten af den alsidige, økologiske bedrift
- Bevare og styrke den biologiske mangfoldighed – også hvad angår racer og gener
- Sikre at husdyrproduktionen ikke sker på bekostning af miljø- og klimahensyn

Naturligt og harmonisk

Fællesnævneren for de forskellige produktioner under Velfærdsdelikatesser er, at dyrene skal have mulighed for at leve så naturligt som muligt hvad angår fodring, reproduktion og adfærd. Det betyder blandt andet, at slagtedyr fødes om foråret og slagtes om efteråret, og kun forældredyrene skal huses og fodres om vinteren. Der er sat grænser

for størrelsen af besætningerne, og avlerne opmuntres til at lade dyrene indgå i f.eks. omsætning af grøntsagsrester og renholdelse af frugt- og bærplantninger. Desuden er der fastsat et mål om, at husdyrproduktionen skal indgå harmonisk i bedriften og medvirke til at såvel klima- som miljømål opfyldes. Avlerne skal derfor nærme sig et harmoniforhold på 0,5 DE/ha. Endelig skal produkterne have en høj spisekvalitet. En kok har således medvirket ved udformningen af retningslinjerne for produktion af dyrene samt udviklet en række opskrifter, der ledsager udskæringerne.

Første fødevarepris er i hus

Der har tidligere været skrevet i pressen om at også inden for den økologiske verden aflives en del af jersey-tyrekalvene straks efter fødslen, fordi der ikke er økonomi i at fede dem op. Det har ført til udviklingen af konceptet 'Velfærds Jersey Græskalv', hvor de forårsfødte tyrekalve går på græs med en udsætterko indtil slagting i 6-8 måneders alderen. Dette produkt modtog, som

Billede 1. Udsætterko får et værdigt otium og sikrer kalven et liv.

det sikkert er nogle af vore læsere bekendt, Børsens fødevarepris i 2010.

Parallelt med denne succes vil avlerne bag 'Velfærdsdelikatesser' udvikle koncepter, der omfatter de øvrige animalske produktionsgrene. Det er indtil videre blevet til yderligere to, og flere er på vej.

Renæssance for sortbrogede grise

Sortbrogede Landrace Velfærdsgrise er en produktion, der tager sigte på at bevare denne truede danske race. Grisene produceres med kun ét kuld om året, og de slagtes allerede ved en levendevægt på ca. 45 kg. Kastration er ikke tilladt. Fodringen er også underlagt skærpede krav, idet max 40 % af grisenes foder må udgøres af korn, målt igennem hele livet eller, for forældredyrenes vedkommende, hver 12 måneders periode. Besætningen må højst være på 12 søer, og den enkelte flok må ikke overstige 6 søer med afkom og en orne (se billede 2).

For at sikre, at en tidligt kønsmoden gris ikke giver forbrugeren en kedelig oplevelse med ornelugt, tages skatolprøver af alle grise, og kødet kasseres, hvis indholdet er over 0,125 ppm – den halve værdi af Danske Slagteriers grænseværdi. Kød, der er faldet for skatol-testen, kan forarbejdes og sælges som pålæg under samme brand. Kød fra forældredyrene kan også forarbejdes og sælges som velfærdsdelikatesser.

Slagtesvin af gængse racer har fået deres eget Velfærdsdelikatesse-brand, og her gælder det ligesom ved de sortbrogede, at de skal leve på friland hele livet. Flokstyrrelsen må ikke komme over 24 grise fra max 2 kuld, og den samlede besætningsstørrelse er max 160 dyr. Kornandelen må højst udgøre 60 % af foderet. Også her skal dyrene forblive hele, og der tages skatolprøver af både orne- og sogrise ved slagtning med samme grænseværdi som nævnt ovenfor.

Koncepterne indtager landet

Hvis du har æglæggende høns, får eller geder, kan du glæde dig til, at der er Velfærdsdelikatesse-koncepter på vej inden for disse områder. Hvornår de er klar, foreligger der dog ingen prognoser om.

Sammen med aftalen med Dyrenes Beskyttelse om at holde dyrene i overensstemmelse med disse retningslinjer følger en mar-

Billede 2. Sortbrogede Landrace Velfærdsgrise går ved soen til naturlig fravæning.

kedsføringsindsats. Med 80.000 medlemmer, et månedsblad, en nyhedsmail og en hjemmeside har foreningen direkte adgang til en stor gruppe forbrugere, der er villige til at lade handling følge holdning. Her bliver de godkendte avlere under koncepterne eksponeret, og forventningen er, at det vil give sikker afsætning til Velfærdsdelikatesserne.

Prisen fastsætter den enkelte avler selv. Den vil formentlig ligge noget højere end supermarkedernes økokoteletter, idet der er større omkostninger ved det enkelte slagte-dyr og mindre kød at fordele dem på. Med godkendelsen som leverandør af Velfærdsdelikatesser følger også retten til at anvende det dertil udviklede mærke, som Dyrenes Beskyttelse ejer og Plantedirektoratet formentlig kommer til at kontrollere.

Avlere, der er interesserede i at blive leverandører af Velfærdsdelikatesser, kan rette henvendelse til Dyrenes Beskyttelse, tlf. 33 28 70 00.

Vidste du at:

Salget af økologisk oksekød i Danmark faldt med 67 tons i 2010, men at omsætningen steg med 4,8 mio. kr.

Salget af økologisk svinekød i Danmark faldt med 146 tons, hvilket førte til et fald i omsætningen på 8,5 mio. kr.

20,2 % af de økologiske bedrifter har ammekøer.

5,6 % af de økologiske bedrifter har svin.